

ОЦІНКА КЛАСИФІКАЦІЙ РИЗИКІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

©Педько І.А., 2015

В сучасній фаховій літературі під ризиком у підприємницькій діяльності розуміють ймовірність (загрозу) настання події, що може викликати втрати чи зменшення прибутку за рахунок недоотримання доходів або появи додаткових витрат. Тому суттю управління ризиками є намагання забезпечити процес подолання невизначеності в ситуації неминучого вибору, на основі оцінювання ймовірності досягнення запланованого результату [1].

Для визначення сутності ризиків у підприємницькій діяльності розмежовують поняття «невизначеність» і «ризик»: «невизначеність» відображає стан маркетингового середовища; «ризик» – стан підприємницької діяльності. Причино-наслідковий ланцюг є наступним – невизначеність маркетингового середовища обумовлює ризикованість підприємницької діяльності.

Сутність поняття «ризик у підприємницькій діяльності» може бути виражена через наступні взаємопов'язані характеристики: можливість недосягнення запланованого результату; можливість досягнення запланованого результату; невпевненість в можливості досягнення запланованого результату; ймовірність появи втрат в процесі намагання досягти запланованого результату.

Оскільки ризики є іманентними супутниками підприємницької діяльності, то теоретично кожна дія підприємця супроводжується адекватним видом ризику. Відповідно до багаточисельних дій підприємця існує така ж кількість ризиків. Дії підприємця піддаються класифікації, а, отже, можна класифікувати і ризики підприємницької діяльності.

Розробка раціональної класифікації підприємницьких ризиків має не тільки важливу наукову цінність, вона є надзвичайно важливою з прикладної точки зору в контексті процесів управління ризиками. Адекватна логіці підприємницької діяльності ідентифікація видів ризиків дозволяє коректно розрахувати ступінь ризику і рівні втрат та обрати методи зниження ризикованості.

Аналіз існуючих класифікацій, з точки зору філософії підприємницької діяльності, наводить на роздуми щодо дискусійності наукових підходів до їх побудови.

По-перше, класифікація це наукова абстракція, яка має сенс, якщо вона здатна цілісно відобразити багатоманітність світу. Спроба побудувати класифікації на ознаці «причина виникнення ризику» є контрпродуктивною і свідомо нездійсненою, оскільки утопічно спрямована на врахування максимальної кількості причин виникнення загроз. Тобто, робиться спроба врахувати та типологізувати безкінечний ряд причин. Якби людство апіорі знало і могло враховувати всі джерела загроз, то суспільне життя взагалі, і економічне життя зокрема, було безризиковим. Але це, на жаль, нездійсненна ілюзія.

По-друге, викликає сумнів доцільність введення в класифікацію деяких загальнолюдських чинників макрорівня (природно-кліматичні, кримінально-правові ризики). Підприємницька діяльність є однією з професійних форм людського існування і дослідження її специфічних ризиків повинно стосуватися лише факторів виробництва, в процесі взаємодії яких отримується прибуток і виникає ймовірність (загроза) настання події втрати чи зменшення прибутку. Вважаємо, що ризики існування людської цивілізації хоча і впливають на підприємницьку діяльність, проте недоцільно включати їх до підприємницьких ризиків, оскільки вони є ризиками для всіх форм суспільного життя.

